



## NEVŞEHİR VOLKANİK TÜF DOĞAL TAŞLARIN SIR VE ARTİSTİK TASARIM BOYUTUYLA ARAŞTIRILMASI



### Proje Yürütücüsü

**Doç. Dr. Betül AYTEPE SERİNSU**

Bu çalışma AYP24-1 No'lu İhtisaslaşma Projesi kapsamında yürütülmektedir.



04.04.2024-03.04.2025

### “ PROJENİN AMACI ”

Yalın haliyle kullanılan tuf taşlarının; dekorlanması, sırlanması, elektrikli ve alternatif pişirim yöntemleriyle pişirilmesi sonucu estetik ve sanatsal yüzeysel uygulamaların yapılması amaçlanmaktadır. Taş ocaklarından temin edilen Nevşehir taşlarının yanı sıra atık taşlar da tasarımın elemanı olarak kullanılarak sürdürülebilirliğe katkı sağlayacak ve bölgenin doğal yapısından uzaklaşmadan kültürel bağ kurularak artistik yorumlar ortaya konulacaktır. Projenin en önemli amaçlarından biri ise, taşların yüzeyine uyumlu sır formüllerinin geliştirilerek; seramik malzemeye yapılan duvar panolarına alternatif sunulabilecek estetik, sağlam, uzun ömürlü ve dekoratif yüzey uygulamaları tasarlanacaktır. Bünyeye uyumlu sırlar, taştan yapılan yüzey tasarımlarına uygulanarak prototip pano yapılacaktır. Üniversitemiz ortak kullanım alanlarına ait iç veya dış cephe belirlenerek, duvar panosu olarak montajı gerçekleştirilecektir. Mimarlar, taş ustalarına, tasarımcılara, seramik atölyelerine vizyon kazandırmak, mimari yapılar da kullanılmasını artırmak, dekoratif uygulamalarda farklı bir bakış açısı sunmak ve bölgenin ekonomik gelişimine katkıda bulunmak hedeflenmektedir.



### “ PROJENİN ÖNEMİ ”

Taş ocaklarından çıktığında yumuşak olan fakat hava, güneş, rüzgar gibi etkenlerle sertleşerek yüzyıllardır kullanılan Volkanik tuf taşı doğal bir izolasyon malzemesidir. Bölgeye özel Nevşehir kültür taşının yapı malzemesi olarak kullanılmasının yanı sıra artistik ve teknolojik bakış açısıyla taşların eşsiz olması, cephelere özgünlük kazandırması amaçlanmaktadır. Avanos Güzel Sanatlar Meslek Yüksekokulu, Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Bölümü, Avanos Seramik Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde, Nevşehir taşları üzerine profesyonel sır denemeleri ve pişirimleri yapılarak sonuçlar kayıt altına alınacaktır.

Taşların yüzeyine tutunan, başarılı sonuç alınan sır reçetelerine pigment renkler/oksitler ilave edilerek çeşitli renklerde sırlar yeniden hazırlanacaktır. Araştırma-geliştirme-teknolojik-uygulama-montaj süreçlerinin tamamlanmasının ardından bilimsel yayın çalışmaları yapılacak olup bilimsel ilke ve süreçler doğrultusunda alan yazına katkı sunacak ve artistik-bilimsel kazanımlar elde edilecektir. Mimari iç/dış cephe taş kaplamalarına, ıslak duvar ve zeminlere sanatsal içerikli yüzeyler tasarlanarak sırlı ve desenli taş kaplama örnekleri; ilgili yerlere teşhir edilerek, alternatif uygulamaların yapılacağı yönünde bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilecektir.

## “ PROJENİN BÖLGESEL KALKINMAYA ETKİSİ ”

Endüstriyel üretim ile doğal taşların işlenmesi yoluyla piyasada yerini alan Nevşehir taşının yüzeyine teknolojik, sanatsal ve estetik tasarımlar yapılarak bölge ve farklı şehirlere alternatif cephe tasarımları üretmek, ekonomik açıdan ilgili sektörlerle katkı sağlaması önemli bir ölçüt olacaktır.

Nevşehir taşı bölgede ticari değeri olan ve yapılarda yüzey kaplaması olarak kullanılan bir malzemedir. Hali hazırda yalın haliyle kullanılan bu taşlara estetik dokunuşlar yaparak dekor, sır ve pişirim sürecinden geçirildikten sonra alternatif cephe yüzey kaplamaları tasarlamak ve bölgenin mimari yapılarında tercih edilebilirliği artırmak.

Sürdürülebilirlik kapsamında projede atık taşlar kullanılarak uygulama gerçekleştirilecektir. Geri dönüşüm açısından çevreye duyarlılık vurgulanacak, sürdürülebilirlik ve ekonomiklik ilkesi ön planda olacaktır.

Taşların tasarım boyutuyla yüzey düzenlemelerinin, sırlama ve pişirim sürecinin tamamlanmasının ardından üniversitedeki ortak kullanım alanlarına ait cephelere montajı yapılacaktır.

Taşlar üzerine yapılan sırlı uygulamalar seminer, çalıştay gibi çeşitli etkinlikler ile ustalara, üretim sürecinde yer alan aktörlere, ilgi duyanlara tanıtımları yapılarak, sırlı ve dekorlu taş satış konusunda bilinç oluşturulacaktır. Tanıtımlar sonunda ticarileştirilmesi yönünde bilinç oluşturulacaktır.

Bölgenin mimari yapılarına estetik özellikler kazandırmak, bölgesel kalkınmaya yüzeysel ve sanatsal dinamikler kazandırmak hedeflenmektedir. Seramik atölyelerinde sırlı ve dekorlu Nevşehir taşlarından üretilen bölgeye özel yeni ürün skalası sunarak satışa yönelik yeni bir pazar oluşması beklenmektedir. Ayrıca çeşitli hediyelik ürünlerin bölge aktörleri tarafından satışının yapılması, farklı alanlardaki pek çok sektöre ekonomik katkı getirebilecektir.

Nevşehir taşının bilimsel -sanatsal- teknolojik-sürdürülebilir- ekonomik açıdan farklı kullanım alanları hakkında, alanla ilgili NEVÜ öğrencilerine malzeme tanıtımı, malzemenin sırla uyumu hakkında; proje kapsamından yapılan örnekler dahilinde seminer verilerek tanıtımlarının yapılması ve yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Seramik atölyelerine-çömlek ustalarına-taş ustalarına aynı bilgilerin aktarılması da planlanmaktadır.

## “ PROJENİN ÇIKTILARI ”

- ▶ Proje sürecinde yapılacak bilimsel, teknik, teknolojik deneysel çalışmalar doğrultusunda Nevşehir taşının yüzeyine uygun sır reçeteleri ve sırların renkli türevleri araştırılacaktır. Bu çalışmanın literatüre ve uygulayıcılara katkı sağlamak, bilimsel yayınlara dönüştürülmek
- ▶ Nevşehir taşı bölgede yalın olarak yapılarda kullanılmaktadır. Artistik bir kompozisyon ile profesyonel yorumla yüzey kompozisyonları düzenlenmek, mimari yapılara alternatif özgün örneklerden oluşan yenilik kazandırmak
- ▶ Bu tür tasarımları yaygınlaştırmak, bölgedeki ve farklı şehirlerdeki mimari yapılarda sırlı taşların kullanılmasını artırılmak
- ▶ Seramik duvar panolarına ve seramik yüzeylere alternatif oluşturmak
- ▶ Taşların üzerine uygun yine bölgeden çıkan hammaddeler kullanılarak sır reçeteleri hazırlamak, Arge çalışmalarını tamamlayarak standardizasyonu oluşturmak ve raporlaştırmak, literatüre katkı sağlamak
- ▶ NEVÜ binalarının uygun cephelerine montajlarını gerçekleştirerek bölge mimarlarına, ustalarına, atölyelere alternatif tasarım/fikir açısından örnek teşkil etmesini ve bu tür sanatsal pano uygulamalarının yaygınlaştırılmasını sağlamak
- ▶ NEVÜ sanat ve zanaat alanındaki öğrenci ve öğretim elemanlarına farklı bakış açıları sağlamak, uygulamalarda kullanabilmeleri yönünde bilgilendirmeler yapmak. Mimari cephelere estetik tasarımlar üretmek, yaygınlaştırmak
- ▶ Üretim ve uygulama süreciyle bölge aktörlerine yeni bir iş alanının oluşması ve geliştirilmesi yönünde iyi niyet beklentisi. Taş üretici firmaların standart ürünlerinin dışında alternatif satışa yönelik yeni bir pazarın oluşacağı beklentisi
- ▶ Arge aşamasında yapılan deneysel sır uygulamaları çerçevesinde taş üzerine yapılan artistik tasarımların makale, kongre, sempozyum, çalıştay gibi etkinlikler/yayınlar ile literatüre ve sanat alanına katkı sağlaması
- ▶ Seramik duvar panolarına alternatifler oluşturmak

## “ PROJE EKİBİ ”

- ▶ Proje Yürütücüsü: Doç. Dr. Betül AYTEPE SERİNSU
- ▶ Araştırmacı: Öğr. Gör. Bahadır Cem ERDEM
- ▶ Araştırmacı: Arş. Gör. Ferit Cihat SERTKAYA